

PS-II.431.2.13.2015

Pani
Marzena Radzymińska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Janowcu Kościelnym
13-111 Janowiec Kościelny 148

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym (13-111 Janowiec Kościelny 148); REGON 004457676; NIP 984-00-55-692).
(akta kontroli str.1-2)

W okresie objętym kontrolą wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nadzorowała **Pani Jadwiga Komorowska**, która zatrudniona była na stanowisku Kierownika tego Ośrodka od 1 listopada 1994 roku do 28 sierpnia 2015 roku.
(akta kontroli str.3-10)

Od dnia 1 września 2015 roku nastąpiła zmiana na tym stanowisku i Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym została **Pani Marzena Radzymińska**, która w okresie prowadzenia kontroli nadzorowała wykonywanie zadań w tej jednostce.
(akta kontroli str.11-20)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 31 sierpnia 2015 roku nr FK-VI.0030.896.2015 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym;
(akta kontroli str.21-22)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
 - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 31 sierpnia 2015 roku nr FK-VI.0030.897.2015 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym.

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 2 października 2015 roku do 9 października 2015 roku (z przerwą w dniu 6 października 2015 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 3/2015 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym.

(akta kontroli str.25)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczeń opiekuńczych;

- **okres objęty kontrolą**

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka; zasiłek pielęgnacyjny; specjalny zasiłek opiekuńczy - okres zasiłkowy 2013/2014 (tj. od 1 listopada 2013 roku do 31 października 2014 roku);
- świadczenia pielęgnacyjne – okres od 1 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz.525) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

(akta kontroli str.26-34)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań z realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych (IV kwartał 2012 roku, IV kwartał 2013 roku oraz IV kwartał 2014 roku), sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2013 roku oraz IV kwartał 2014 roku) oraz sprawozdania rzeczowo-finansowego z wydatków w zakresie zasiłków dla opiekuna (wydatki związane z realizacją ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - Dz. U. z 2014r., poz. 567 z późn. zm. – *dalej zwaną ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*), a także na podstawie informacji otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym dokonano następujących ustaleń:

1. W roku 2013 w jednostce kontrolowanej na realizację zadań w rozdziale 85212 (świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie społeczne) wydatkowano kwotę 1.935.615,23 zł pochodzącą z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, natomiast w 2014 roku wydatkowana kwota dotacji wynosiła 1.812.153,38 zł (obejmowała ona świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami oraz składki na ubezpieczenie społeczne) – stanowiło to 93,62% kwoty dotacji wydatkowanej w 2013 roku.

2. Na świadczenia rodzinne (bez składek na ubezpieczenie społeczne) w 2013 roku wydatkowano kwotę 1.782.404 zł pochodzącą z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego natomiast w 2014 roku wydatkowana kwota dotacji wynosiła 1.420.873 zł – stanowiło to 79,72% wydatkowanej w 2013 roku kwoty dotacji.
3. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym w 2014 roku na:
 - jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wydatkowano kwotę 34.000 zł przyznając 34 świadczenia (w 2013 roku była to kwota 21.000 zł wydatkowana na 21 świadczeń);
 - specjalny zasiłek opiekuńczy wydatkowano kwotę 32.136 zł przyznając 64 świadczenia (w 2013 roku była to kwota 5.737 zł wydatkowana na 12 świadczeń);
 - świadczenia pielęgnacyjne wydatkowano kwotę 200.924 zł przyznając 237 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 523.900 zł wydatkowana na 982 świadczenia);
 - zasiłek pielęgnacyjny wydatkowano kwotę 284.580 zł przyznając 1.860 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 300.186 zł wydatkowana na 1.962 świadczenia).
4. W 2014 roku (w porównaniu do 2013 roku) nastąpiło zmniejszenie wydatków na świadczenia rodzinne, w szczególności, z powodu mniejszej ilości wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych.

W głównej mierze spowodowane było to znowelizowaniem – od dnia 1 stycznia 2013 roku ustawy o świadczeniach rodzinnych w części dotyczącej świadczeń opiekuńczych. W związku z dokonaną zmianą ustawy w tym zakresie - z dniem 30 czerwca 2013 roku – doszło do ustawowego wygaszenia wszystkich decyzji orzekających o przyznaniu świadczeń pielęgnacyjnych i przyznawanie tych świadczeń (od dnia 1 lipca 2013 roku) na nowych zasadach. Część osób, którym wygaszono decyzje o przyznaniu świadczeń pielęgnacyjnych obecnie korzysta z zasiłku dla opiekuna (od 15 maja 2014 roku) oraz ze specjalnego zasiłku opiekuńczego.
5. Od dnia 15 maja 2014 roku obowiązuje ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zgodnie z art. 9 ust. 1 tej ustawy koszty jej realizacji finansowane są z budżetu państwa w rozdziale 85212. W Gminie Janowiec Kościelny koszt realizacji zadań z tego zakresu w 2014 roku wyniósł 197.423,40 zł (bez kosztów obsługi i składek na ubezpieczenie społeczne), w tym:
 - 190.879,20 zł - zasiłki dla opiekuna wypłacone w trybie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy, w tym zaległe świadczenia od 1 lipca 2013 roku do 14 maja 2014 roku;
 - 6.544,20 zł – odsetki wypłacone w trybie art. 2 ust. 3 ustawy (za zaległe świadczenia od 1 lipca 2013 roku do 14 maja 2014 roku).
6. W grudniu 2014 roku - po wejściu w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 1548) oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - wydatki na świadczenia związane z opieką nad osobą niepełnosprawną finansowane w rozdziale 85212 wyniosły 30.360 zł (świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna). Podczas porównywania wydatków ponoszonych na ten cel w grudniu 2014 roku oraz w grudniu 2012 roku - gdy zgodnie z obowiązującym prawem wówczas wypłacane było tylko świadczenie pielęgnacyjne - kwota wydatków z 2012 roku wynosząca 77.619 zł stanowiła 255,66% kwoty wydatków z 2014 roku.

7. Zgodnie z: art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych; art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 859 z późn. zm. - *dalej zwaną ustawą pomocy osobom uprawnionym do alimentów*); art. 9 ust.1 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - koszty obsługi świadczeń określonych tymi ustawami wynoszą 3% otrzymanej dotacji na te świadczenia oraz na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. W jednostce kontrolowanej koszty te wynosiły:

- w 2013 roku – 57.976,05 zł;
- w 2014 roku – 55.641,00 zł.

Na obsługę realizacji zadań zleconych finansowanych z rozdziału 85212 Gmina Janowiec Kościelny nie przeznaczała środków własnych.
(akta kontroli str.76-121)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Janowiec Kościelny liczy około 3.390 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w gminie tej jest Wójt Gminy Janowiec Kościelny.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Wójta Gminy Janowiec Kościelny - zgodnie z art. 20 ust.3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - **zadania te realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym.**
(akta kontroli str. 4-7; 12-16; 61-64)

Decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Wójta Gminy Janowiec Kościelny.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu*, nadanego mu w drodze Uchwały Nr XI/85/11 Rady Gminy w Janowcu Kościelnym z dnia 28 października 2011 roku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej określał, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym – między innymi - realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str.35-37)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym* wprowadzony Zarządzeniem Nr 7/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym z dnia 15 grudnia 2011 roku.

(akta kontroli str.38-47)

W okresie prowadzonej kontroli, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym - Zarządzeniem Nr 6/2015 z dnia 6 października 2015 roku - dokonał zmiany *Regulaminu Organizacyjnego*. Po wprowadzonej zmianie *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str.48-50)

W myśl art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych - realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym utworzono stanowisko pracy do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmował się jeden pracownik Ośrodka (inspektor) bezpośrednio podległy Kierownikowi Ośrodka.
(akta kontroli str.51)

W trakcie działań kontrolnych ustalono, że pracownik pobierający wynagrodzenie pokrywane z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - pochodzącej z rozdziału 85212 - realizował zadania zleczone z zakresu administracji rządowej.
(akta kontroli str.52-53)

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym, zajmujący się realizacją kontrolowanych spraw, posiadał zakres czynności zawierający zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz upoważnienia Wójta Gminy Janowiec Kościelny do prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych podczas nieobecności Kierownika GOPS.
(akta kontroli str.54-56; 61-63)

W okresie trwania kontroli (w dniu 6 października 2015 roku) Kierownik GOPS w Janowcu Kościelnym dokonał uaktualnienia i uzupełnienia zakresu czynności pracownika Ośrodka zajmującego się realizacją zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zakres ten włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str.57-60)

Ponadto w dniu 7 października 2015 roku organ właściwy (tj. Wójt Gminy Janowiec Kościelny) dokonał uaktualnienia i uzupełnienia posiadanego, przez pracownika realizującego zadania objęte kontrolą, upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w tych sprawach - w czasie nieobecności Kierownika GOPS - decyzji. Kserokopię tego upoważnienia włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str.64)

Kontrolujący w trakcie działań kontrolnych ustalili, że były Kierownik Ośrodka (zatrudniony na tym stanowisku w okresie objętym kontrolą) posiadał zakres czynności oraz niezbędne upoważnienia do prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w tych sprawach decyzji.
(akta kontroli str.4-10)

Obecny Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym w dniu rozpoczęcia kontroli również posiadał zakres czynności i upoważnienia do prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
(akta kontroli str.13-14; 17-20)

W czasie prowadzenia kontroli - w dniu 2 października 2015 roku - organ właściwy (tj. Wójt Gminy Janowiec Kościelny) dokonał uaktualnienia i uzupełnienia posiadanego przez obecnego Kierownika GOPS upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w tych sprawach decyzji. Kserokopię tego upoważnienia włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str.12)

W okresie objętym kontrolą pracownik wykonujący zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych mu zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującym certyfikaty.
(akta kontroli str.65-69)

W trakcie kontroli ustalono, że pracownik realizujący zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych miał odpowiednie warunki pracy. Zapewniono mu niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo przechowywana.

Budynek, w którym (na parterze) zlokalizowano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nie posiadał podjazdu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym osoby niepełnosprawne – w celu dotarcia do pomieszczeń biurowych Ośrodka – musiały pokonać barierę, którą stanowiły schody. W tym celu musiały one korzystać z pomocy osób im towarzyszących lub z pomocy pracowników Ośrodka.

Pomimo istniejących utrudnień architektonicznych, wewnątrz budynku interesantom - w tym również niepełnosprawnym - stworzono odpowiednie warunki przyjęć.
(akta kontroli str.70-75)

Podmiot realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych może gromadzić i przetwarzać - w zakresie określonym w ustawie - dane osobowe osób wyszczególnionych w art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz dane osobowe członków ich rodzin.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zgłoszenie do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych o nazwie: „*ŚWIADCZENIA RODZINNE*”.

(akta kontroli str.122)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych w 2013 roku i w 2014 roku zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity mającą siedzibę w Warszawie.

Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str.123-124)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Kontrolerzy wstępnie określili, że kontroli poddanych będzie 35 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- 15 akt spraw związanych ze świadczeniami pielęgnacyjnymi oraz specjalnym zasiłkiem opiekuńczym (w tym maksymalnie 7 postępowań w sprawach związanych ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym);
- 10 akt spraw związanych z zasiłkiem pielęgnacyjnym;
- 10 akt spraw związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka.

Założono również, że w sytuacji wszczęcia i zakończenia przez jednostkę kontrolowaną – w okresie objętym kontrolą – mniejszej ilości postępowań administracyjnych z poszczególnych zakresów, niż wymienione powyżej, ich ilość zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów prowadzonych postępowań - do ogólnej liczby stanowiącej **35** postępowań administracyjnych.

Ponadto założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych (z uwzględnieniem decyzji odmownych oraz postępowań w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu) - prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym w okresie objętym kontrolą - z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

(akta kontroli str.29)

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym prowadził **147** postępowań administracyjnych związanych z realizacją zadań poddanych kontroli, w tym:

- **30** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- **66** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego;
- **28** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego;
- **16** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego;
- **7** postępowań administracyjnych związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami (w tym 5 postępowań związanych z rozłożeniem na raty kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegających zwrotowi, a także umorzenia należności z tego tytułu).

(akta kontroli str.125-136)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym skontrolowano akta **35** losowo wybranych spraw, w których prowadzono postępowanie administracyjne związane z realizacją zadań objętych kontrolą.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str.137-146)

Kontroli i analizie poddano:

- **10** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (w tym 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmownej);

(akta kontroli str.147-169)

- **10** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego (w tym 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmownej);

(akta kontroli str.170-203)

- **9** postępowań administracyjnych związanych ze świadczeniami pielęgnacyjnymi (w tym 2 postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń, rozłożenia na raty ich kwoty i umorzenia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń);
(akta kontroli str.204-227)
- **6** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego (w tym 2 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmownej).
(akta kontroli str.228-240)

Ponadto kontroli i analizie poddano akta **10** osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy w zakresie opłacania, bądź nieopłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za te osoby. Analizą objęto dokumentację z miesiąca września 2014 roku.

(akta kontroli str.241-262)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

Dokonana kontrola i analiza 4 postępowań administracyjnych dotyczących ustalenia uprawnień do świadczeń - przyznawanych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych - zakończonych wydaniem decyzji odmownych wykazała zasadność podjętych orzeczeń w tych sprawach przez organ I instancji (decyzja odmowna: Nr ŚR.572.000458.05.2014 – wyszczególniona w arkuszu A poz. 4; Nr ŚR.5712.000358.04.2014 – wyszczególniona w arkuszu B poz. 9; Nr ŚR.5713.000112.02.2014 – wyszczególniona w arkuszu D poz. 5; Nr ŚR.5713.000032.01.2014 – wyszczególniona w arkuszu D poz.6;).

(akta kontroli str.155-157; 198-200; 237-240)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz z informacji w tym zakresie złożonej przez Kierownika Ośrodka.

(akta kontroli str.263)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.:

- W 3 przypadkach – stanowiło to 8,57% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych – w aktach kontrolowanych spraw stwierdzono niekompletność zgromadzonych dokumentów, tj.:
 - w 2 przypadkach w aktach spraw stwierdzono brak dowodów potwierdzających fakt posiadania lub nieposiadania przez świadczeniobiorcę uprawnień do opłacania za niego składek emerytalno-rentowych i składek na ubezpieczenie zdrowotne (akta spraw zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu C poz.3 oraz w arkuszu D poz. 1);
(akta kontroli str.210-211; 229-230)
 - w 1 przypadku stwierdzono brak dokumentu potwierdzającego istnienie (występowanie) szczególnie uzasadnionych okoliczności będących podstawą do rozłożenia na raty zobowiązań z tytułu nienależnie pobranych świadczeń i ich umorzenia (akta sprawy zakończonej decyzją wyszczególnioną w arkuszu C poz. 8).

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

Przyczyna ustalonego uchybienia:

Nienależyty nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

- W 1 przypadku (arkusz C poz. 8) – co stanowiło 2,86% ogółu postępowań administracyjnych poddanych kontroli i analizie - nie zachowano procedur wynikających z Kpa, gdyż nie prowadzono postępowania w sprawie ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń, a od razu prowadzono postępowanie i wydano decyzję o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. W powyższym przypadku nie zostało wniesione odwołanie od wydanej decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń.

(akta kontroli str.218-221)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

Przyczyna ustalonego uchybienia:

Nienależyty nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

- W poddanych kontroli aktach 20 spraw na podstawie, których przyznawano świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek pielęgnacyjny stwierdzono brak udokumentowanego potwierdzenia przekazania wnioskodawcom pełnej informacji na temat zdarzeń (przypadków) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń (art. 16 ust.5, 5a, 6; art. 16a ust.8 oraz art. 17 ust.5 ustawy o świadczeniach rodzinnych) – akta postępowań zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszach: B (oprócz poz. 9), C (oprócz poz. 8 i 9), D (oprócz poz. 5 i 6).

(akta kontroli str.171-197; 201-203; 205-217; 226-227; 229-236)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

Przyczyna ustalonego uchybienia:

Przyczyną powstania powyższego uchybienia było niejednorodne postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 30 ust.2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.

W związku z powstaniem powyższego uchybienia wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń rodzinnych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

- W 2 przypadkach (arkusz C poz. 1 i arkusz D poz. 2) – stanowiło to 5,71% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych – stwierdzono nierzetelność w dokumentowaniu stanów faktycznych, w tym:
 - w 1 przypadku (arkusz C poz.1) – nie dokonano ponownej analizy dokumentów osoby pobierającej świadczenia od 2004 roku (z przerwami) pod kątem nieposiadania, bądź też posiadania uprawnień do opłacania za nią składki emerytalno-rentowej. W związku z licznymi zmianami i nowelizacjami (począwszy od 1 maja 2004 roku) art. 6 ust. 2a, 2b

(t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 121 z późn. zm.) zasady opłacania składek za świadczeniobiorców uległy radykalnym zmianom, czego nie uwzględniono w analizowanym przypadku.
(akta kontroli str.205-207)

- w 1 przypadku (arkusz D poz.2) w aktach kontrolowanej sprawy nie udokumentowano faktycznej ilości posiadanych przez świadczeniobiorcę lat składkowych i nieskładkowych.
(akta kontroli str.231-232)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

Przyczyna ustalonego uchybienia:

Nienależyty nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Dokumentowanie prowadzonego postępowania administracyjnego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:
 - kompletność dowodów potwierdzających fakt posiadania lub nieposiadania przez świadczeniobiorcę uprawnień do opłacania za niego składek emerytalno-rentowych i składek na ubezpieczenie zdrowotne;
 - potwierdzanie występowania szczególnie uzasadnionych okoliczności będących podstawą do rozłożenia na raty zobowiązań z tytułu nienależnie pobranych świadczeń oraz do ich umarzania.
2. Przestrzeganie procedur wynikających z Kodeksu postępowania administracyjnego podczas prowadzenia postępowania administracyjnego w zakresie ustalenia wysokości oraz zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.
3. Pouczanie świadczeniobiorców (w tym świadczeniobiorców pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek pielęgnacyjny) - w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący - o przypadkach (zdarzeniach) powodujących powstanie nienależnie pobranych świadczeń.
4. Rzetelne i prawidłowe dokumentowanie stanów faktycznych, w szczególności w zakresie:
 - posiadania bądź nieposiadania przez osoby pobierające świadczenia uprawnień do opłacania za nie składki emerytalno-rentowej (przeprowadzenie ponownej analizy posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zmian i nowelizacji przepisów prawa w tym zakresie);
 - rzeczywistego posiadania przez świadczeniobiorcę lat składkowych i nieskładkowych.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.